

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОТИЗАПАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СУХИХ ЕКСТРАКТІВ ЛИСТЯ І КОРЕНЕВИЩ *IRIS HUNGARICA*

Керімова Г. Ф., Рибак В. А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Останнім часом спостерігається розширення наукових досліджень щодо вивчення хімічного складу лікарської рослинної сировини, яка широко застосовується у народній медицині, з метою наукового обґрунтування її ефективності, безпеки та фармакоекономічної доступності для створення нових лікарських препаратів і впровадження їх у медичну практику. Перспективною є дикоросла рослина ірис угорський (*Iris hungarica* Waldst et Kit.), з достатньою сировинною базою, яка широко застосовується при лікуванні запальних захворювань верхніх дихальних шляхів, шлунково-кишкового тракту, органів сечовидільної системи, онкологічних і гінекологічних захворюваннях [1].

Метою дослідження було вивчення протизапальної активності сухих екстрактів листя і кореневищ іриса угорського (*Iris hungarica*), одержаних етанолом (70 % об/об) на моделі карагенінового набряку у щурів.

Матеріали та методи. Об'єктами дослідження були сухі екстракти з листя та кореневищ *Iris hungarica* в дозі 150 мг/кг. Протизапальну активність екстрактів вивчали на моделі карагенінового набряку у щурів. У якості препаратів порівняння використовували диклофенак натрію в дозі 8 мг/кг та альтан в дозі 5 мг/кг.

Результати та їх обговорення. Фітохімічний аналіз сухих екстрактів листя і кореневищ іриса угорського показав наявність, переважно, фенольних сполук, домінуючими є ізофлавоноїди (іригенін, текторигенін, текторидин) та ксантони (мангіферин та ізомангіферин) [2], які за даними літератури володіють широким спектром біологічної активності: протизапальною, гепатопротекторною, антиоксидантною, діуретичною, капіляроукріплюючою та ін. [3]. Досліджувані зразки екстрактів з листя та кореневищ іриса угорського мали гальмівний вплив на розвиток набряку в порівнянні з контрольною патологією, протизапальна активність складала 32,6 % і 41,6 % відповідно, що є достатньо високою. Найбільш виразна протизапальна активність виявлена у сухого екстракту кореневищ іриса угорського, яка наближалась за активністю (41,6 %) до синтетичного препарату порівняння диклофенаку натрію (48,4 %) та незначно перевищувала дію рослинного препарату альтану (39,3 %).

Список літератури:

1. Исследование антиноцицептивной и антиэкссудативной активности экстрактов из касатика карталинского и касатика Медведова / Б. А. Самура, Д. И. Исаев, В. Р. Кулиев, Г. М. Гурбанов. *Актуальні проблеми сучасної медицини*. 2015. Т. 15, Вип. 3 (51). С. 255-259.
2. Isoflavonoids from the rhizomes of *Iris hungarica* and antibacterial activity of the dry rhizomes extract. (2017) / О. Mykhailenko, V. Kovalyo, S. Kovalyov, A. Krechun. *Ars Pharmaceutica (Internet)*. V. 58 (1). P. 39-45.
3. Crisan I., Cantor M. New perspectives on medicinal properties and uses of *Iris* sp. *Herb and Medicinal Plants*. 2016. V. 24(1-2). P. 24-36.